

Odluka Povjerenstva za vrednovanje radova pristiglih na Natječaj za najbolji esej/zastupnički govor za učenike srednjih škola za šk. god. 2020./2021.

Povodom obilježavanja Dana neovisnosti 25. lipnja 2021. godine i 30. godišnjice proglašenja samostalne i suverene Republike Hrvatske donošenjem Ustavne odluke Sabora Republike Hrvatske o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske i Deklaracije o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske, Služba za građane je 16. studenog 2020. na mrežnim stranicama Hrvatskog sabora objavila Poziv učenicima srednjih škola za sudjelovanje na natječaju za najbolji esej/zastupnički govor za šk. god. 2020./2021. na zadanu temu:

„Trideset godina hrvatske neovisnosti“

alternativno

„Trideset godina od proglašenja samostalne i suverene Republike Hrvatske“.

Svrha i cilj ovogodišnjeg natječaja za najbolji esej/zastupnički govor za učenike srednjih škola u Republici Hrvatskoj je očuvanje sjećanja na 25. lipnja 1991. godine, kada je Hrvatski sabor donio Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske i Deklaraciju o proglašenju samostalne i suverene Republike Hrvatske, posebice u kontekstu ovogodišnjeg obilježavanja 30 godina proglašenja samostalne i suverene Republike Hrvatske, kroz afirmaciju pisane riječi te poticaj učenicima na promišljanje o značaju Hrvatskoga sabora u stvaranju hrvatske države.

Natječaj za najbolji esej/zastupnički govor za učenike srednjih škola bio je otvoren od 11. siječnja do 22. veljače 2021. godine, a na natječaj je zaprimljeno 88 učeničkih radova.

Povjerenstvo za vrednovanje, imenovano Odlukom Tajnika Hrvatskoga sabora, razmotrilo je pristigle radove i ocijenilo ih na temelju sljedećih kriterija:

- A) Politička pismenost: razumijevanje teme, uspješnost argumentacije i interpretacije teme, inventivnost.
- B) Jezično-stilska pismenost: način ustroja teme, originalnost, pojedinosti u strukturi kompozicije, stil, gramatika, pravopis.

Povjerenstvo za vrednovanje samostalno je u svojim prosudbama i odlukama.

Temeljem točke X. Natječaja za najbolji esej/zastupnički govor za učenike srednjih škola Odluku o prva tri mjesta Povjerenstvo za vrednovanje donijelo je 5. svibnja 2021. godine, na sljedeći način:

Razmatrajući sve pristigle učeničke radove te uzimajući u obzir propisane kriterije Povjerenstvo za vrednovanje u kategoriji eseja, isto kao i u kategoriji zastupničkog govora, izabralo je za prvo i drugo mjesto po jedan rad, a treće mjesto dijele tri rada.

S obzirom na veliki broj pristiglih radova koji su zadovoljili kriterije vrednovanja, Povjerenstvo je odlučilo dodatno pisano pohvaliti još petnaest radova.

Popis nagrađenih i pohvaljenih učeničkih radova je u nastavku.

NAGRAĐENI RADOVI U KATEGORIJI ESEJA:

1. MJESTO:

Učenica: Ema Priher, 4.r.

Naziv i adresa škole: Prva gimnazija Varaždin, Petra Preradovića 14, 42 000 Varaždin
Nastavnica – mentorica: Ivana Žnidarić Kajić, prof. sociologije i politike i gospodarstva

2. MJESTO:

Učenica: Helena Kuprešak, 4. r.

Naziv i adresa škole: Gimnazija Matije Antuna Reljkovića Vinkovci, Trg bana Josipa Šokčevića
1, 32 100 Vinkovci
Nastavnica – mentorica: Josipa Schweizer Matić, prof. politike i gospodarstva

3. MJESTO:

Učenik: Borna Stjepić, 4. r.

Naziv i adresa škole: Gimnazija Županja, Velik kraj 42, 32 270 Županja
Nastavnik – mentor: Filip Jurić, prof. politike i gospodarstva, sociologije i povijesti

Učenik: Ivan Bućan, 4. r.

Naziv i adresa škole: IV. gimnazija „Marko Marulić“, Zagrebačka 2, 21 000 Split
Nastavnica – mentorica: Natalija Palčić, prof. politike i gospodarstva

Učenica: Lucija Markovinović, 4. r.

Naziv i adresa škole: Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar, Poljana dr. Franje Tuđmana 9,
43 000 Bjelovar
Nastavnica – mentorica: Ivanka Jareb, prof. pravne grupe predmeta

NAGRAĐENI RADOVI U KATEGORIJI ZASTUPNIČKOG GOVORA:

1. MJESTO:

Učenica: Larija Jukić, 3. r.

Naziv i adresa škole: Ekonomska i turistička škola Daruvar, Gundulićeva 14, 43 500 Daruvar
Nastavnica – mentorica: Radmila Frantal, prof. politike i gospodarstva

2. MJESTO

Učenik: Mihovil Štimac, 2. r.

Naziv i adresa škole: V. gimnazija, Klaićeva 1, 10 000 Zagreb
Nastavnica – mentorica: Smiljana Karlušić Kožar, prof. hrvatskog jezika

3. MJESTO

Učenica: Lucija Bešlić, 4. r.

Naziv i adresa škole: Ekonomska škola Imotski, Bruna Bušića 59, 21 260 Imotski

Nastavnik – mentor: Slaven Tolić, prof. pravne grupe predmeta

Učenica: Matea Butorac, 4. r.

Naziv i adresa škole: Prirodoslovna i grafička škola Rijeka, Vukovarska 58, 51 000 Rijeka

Nastavnica – mentorica: Željka Travaš, prof. politike i gospodarstva

Učenica: Korina Rubinić, 4. r.

Naziv i adresa škole: II gimnazija, Križanićeva 4, 10 000 Zagreb

Nastavnica – mentorica: Ivana Plazonić, prof. politike i gospodarstva, sociologije i etike

POHVALJENI UČENIČKI RADOVI

Povjerenstvo za vrednovanje pohvaljuje petnaest učeničkih radova, dvanaest eseja i tri zastupnička govora kako slijedi:

Učenica: Mirna Tomasović, 3. r.

Naziv i adresa škole: Turističko-ugostiteljska škola Split, A. G. Matoša 60, 21 000 Split

Nastavnica – mentorica: Mirjana Milovac-Krželj, prof. politike i gospodarstva i gospodarskog prava

Učenica: Tia Brezovec, 4. r.

Naziv i adresa škole: Prva gimnazija Varaždin, Petra Preradovića 14, 42 000 Varaždin

Nastavnica – mentorica: Ivana Žnidarić Kajić, prof. sociologije i politike i gospodarstva

Učenica: Ivona Kollert, 4. r.

Naziv i adresa škole: Gimnazija Daruvar, Gundulićeva 14, 43 500 Daruvar

Nastavnica - mentorica: Jela Kusaković, prof. politike i gospodarstva

Učenica: Jelena Dolić, 4. r.

Naziv i adresa škole: Nadbiskupijska klasična gimnazija „Don Frane Bulić“, Zrinsko-Frankopanska 19, 21 000 Split

Nastavnica – mentorica: Ana Vučković, prof. politike i gospodarstva i povijesti

Učenica: Lea Čepo, 4. r.

Naziv i adresa škole: IV. gimnazija „Marko Marulić“, Zagrebačka 2, 21 000 Split

Nastavnica – mentorica: Natalija Palčić, prof. politike i gospodarstva

Učenik: Fran Plivelić, 4. r.

Naziv i adresa škole: Gimnazija i strukovna škola Bernardina Frankopana, Struga 3, 47 300 Ogulin

Nastavnica – mentorica: Ljiljana Gračanin, prof. politike i gospodarstva

Učenica: Gloria Pevek, 4. r.

Naziv i adresa škole: Klasična gimnazija, Križanićeva 4a, 10 000 Zagreb
Nastavnica- mentorica: Snježana Krajinović, prof. politike i gospodarstva

Učenik: Lovre Pulić, 3. r.

Naziv i adresa škole: Prirodoslovna škola, Ulica Matice hrvatske 11, 21 000 Split
Nastavnica – mentorica: Dijana Ledić Begonja, prof. sociologije, politike i gospodarstva, filozofije, etike i logike

Učenica: Franka Mikelić, 4. r.

Naziv i adresa škole: Prva riječka hrvatska gimnazija, Frana Kurelca 1, 51 000 Rijeka
Nastavnik – mentor: Marko Miočić, prof. sociologije, politike i gospodarstva i etike

Učenik: Damjan Mendrila, 3. r.

Naziv i adresa škole: Prva riječka hrvatska gimnazija, Frana Kurelca 1, 51 000 Rijeka
Nastavnik – mentor: Marko Miočić, prof. sociologije, politike i gospodarstva i etike

Učenica: Mihaela Pavlinić, 3. r.

Naziv i adresa škole: Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci, Gajeva 1, 51 000 Rijeka
Nastavnica – mentorica: Ljubica Božić, prof. politike i gospodarstva i sociologije

Učenik: Albert Alimaj, 3. r.

Naziv i adresa škole: Škola za cestovni promet, Trg J. F. Kennedyja 8, 10 000 Zagreb
Nastavnica – mentorica: Ivana Zelenika, prof. politike i gospodarstva i etike

Učenica: Pavla Pintarić, 1. r.

Naziv i adresa škole: V. gimnazija, Klaićeva 1, 10 000 Zagreb
Nastavnica – mentorica: Smiljana Karlušić Kožar, prof. hrvatskoga jezika

Učenica: Laura Abdić, 3. r.

Naziv i adresa škole: Ekonomska i turistička škola Daruvar, Gundulićeva 14, 43 500 Daruvar
Nastavnica – mentorica: Radmila Frantal, prof. politike i gospodarstva

Učenik: Josip Kulić, 4. r.

Naziv i adresa škole: II gimnazija, Križanićeva 4, 10 000 Zagreb
Nastavnica – mentorica: Ivana Plazonić, prof. politike i gospodarstva

OBRAZLOŽENJE ODLUKE POVJERENSTVA ZA VREDNOVANJE:

Članovi Povjerenstva za vrednovanje donijeli su Odluku jednoglasno.

Prvo mjesto u kategoriji eseja osvojila je Ema Priher koja je vrlo domišljato i znalački povijesnost (povijesne podatke) ukomponirala u svečani domoljubni patos dajući mu osobnu lirsku notu. Rad je odlična zaokružena cjelina s uvodom koji privlači pozornost, razradom koja nosi dublju analizu i efektним zaključkom. Izvrsno strukturirana esejistička kompozicija.

„Riječi samostalnost i suverenost zvuče tako moćno i gordo te u svojoj sjeni kriju pobjede i poraze, tužaljke i budnice, bijedu i slavu hrvatskog puka, ratnika i vladara. Upravo je za trenutkom slave, u kojoj će biti opisan tim riječima, hrvatski narod stoljećima žudio“.(...) U 2021. godini, tridesetu godinu zaredom, bez straha, glasno i uzdignute glave, zahvaljujući ustrajnosti hrvatskoga naroda, možemo izgovarati stihove Silvija Strahimira Kranjčevića: O, gledajte ju divnu, vi zvijezde udivljene. / To moj je, moj je dom!“

Drugo mjesto u kategoriji eseja Povjerenstvo je dodijelilo učenici Heleni Kuprešak koja je umješno sintetizirala povijesne elemente hrvatskog puta u samostalnost i oblikovala ih u formi eseja slijedeći zadanu temu koju je lijepo razvila problematizirajući argumente iz polaznih tekstova.

„Krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća na prostorima SFRJ dolazi do političkih promjena i težnje naroda za samoodređenjem. (...) Izabran je prvi Hrvatski sabor i ovim je izborom Hrvatska napokon, nakon dugotrajnog razdoblja patnje pod raznim režimima (ugarskim, austrijskim, zatim pod Kraljevskom i Socijalističkom Jugoslavijom), teškoga života na samome rubu opstanka, u konačnici stekla pravo djelovanja prema vlastitim interesima, a ne unutar nametnutih zajedništava“.(...)“

Treće mjesto u kategoriji eseja Povjerenstvo je odlučilo da dijele tri učenika: Borna Stjepić, Ivan Bućan i Lucija Markovinović.

Učenik Borna Stjepić iznosi ključne sadržajne podatke iz polaznih tekstova i znalački ih povezuje kroz zadanu temu eseja u odlično strukturiranu i logički smislenu cjelinu.

„(...) U trenutku proglašenja hrvatske neovisnosti 25. lipnja 1991., Hrvatski sabor je predstavničko tijelo narodne volje u punom smislu, a odluka o neovisnosti na taj je način bila izraz volje hrvatskog naroda. Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske donijeli su izabrani predstavnici nakon što se prvi put u povijesti Hrvatske mogao na slobodnim i demokratskim izborima čuti glas svakog hrvatskog građanina...(...)“

Rad učenika Ivana Bućana ističe se s esejističkog stajališta citatima i osobnom notom. Odlično je obuhvatio zadanu temu uz povijesne i domoljubne elemente.

„(...)Prihvaćajući vrijednosti demokratskih sustava prisutnih u drugim europskim državama, Hrvatska je održala prve višestranačke izbore u travnju i svibnju 1990. godine kako bi pokazala cijelom svijetu da se stvara nova politička stvarnost na području jugoistočne Europe i da povratak u bilo kakav oblik jugoslavenske države nije prihvatljiv. (...)“

Učenica Lucija Markovinović uspješno je argumentirala polazne tekstove i temeljem njih lijepo interpretirala zadanu temu, stvarajući svečani ugođaj kroz cijeli tekst.

„(...) Da se povijest nije zbila onako kako je, možda danas ne bismo bili ovdje – „svoj na svome“, slobodni i sretni, ni o kome ovisni. Za to moramo zahvaliti i odati počast svima koji su kroz cijelu hrvatsku povijest položili svoje živote, ostavili svoj trag koji će zauvijek biti zabilježen. (...)“

Prvim mjestom u kategoriji zastupničkog govora nagrađena je učenica Larija Jukić čiji je emotivan, svečan i domoljuban govor Povjerenstvo vrednovalo kao najbolji. Osobna nota obojena brojnim lirskim, gotovo poetskim elementima čini ovaj govor jedinstvenim. Larijin je govor himna hrvatskoj slobodi.

„Poštovani zastupnici, cijenjeni gosti i uzvanici, dame i gospodo, poštovani svi nazočnici ovomu svečanom zasjedanju Hrvatskoga sabora,

ne postoje dovoljno snažne riječi kojima bih vam mogla opisati koliko sam radosna što živim u našoj samostalnoj Republici Hrvatskoj. Prošlo je već trideset godina od stvaranja jedne male, ali srčane i snažne zemlje. Zemlje čija ju je vapijuća želja o samostalnosti dovela do cilja. Put do tog cilja nije bio lak, no unatoč svemu, taj cilj se ostvario. (...) Priču o našoj državi pričat ćemo svima. Prenosit ćemo je s koljena na koljeno. Spominjat ćemo velike ljude koji su nam omogućili biti slobodni.(...)“.

Drugo mjesto u kategoriji zastupničkog govora Povjerenstvo je dodijelilo učeniku Mihovilu Štimcu.

Govor s jasnom porukom važnosti zajedništva. Stilski dotjeran i sadržajno inventivan rad, s domoljubnom, ali i osobnom niti vodiljom kroz cijeli tekst te aktualizacijom teme, razmatrajući ju kroz realnost Hrvata danas očima mladih.

„Poštovani zastupnici i zastupnice, dragi građani Republike Hrvatske,

Prije trideset godina izašli ste na referendum i jasno rekli da vam je dosta neravnopravnosti. Zahvaljujući vašoj jednoglasnoj odluci Sabor Republike Hrvatske proglasio je Republiku Hrvatsku samostalnom i suverenom državom. Danas, tko od mladih zna o važnosti tih događaja? Jedino priče baka i djedova te majki i očeva, koji su ih proživjeli, priče su koje do danas čuvaju značaj tih događaja. A tko će čuvati iste priče za buduće generacije? Što će biti kad onih, koji su ih pisali, više ne bude? (...)“.

Trećim mjestom u kategoriji zastupničkog govora Povjerenstvo je vrednovalo tri učenička rada: Lucije Bešlić, Mateje Butorac i Korine Rubinić.

Učenica Lucija Bešlić napisala je vrlo lijep domoljubni govor u kojem stvara iznimno svečani ugođaj slaveći hrvatsku slobodu i samostalnost te govoreći s posebnim pijetetom i zahvalnošću o svima onima koji su svoje živote utkali u hrvatsku slobodu i tako obranili našu domovinu.

„Poštovani predsjedniče Republike Hrvatske, poštovani predsjedniče Vlade, poštovani predsjedniče Sabora, poštovane kolege zastupnici, poštovani građani Republike Hrvatske, dopustite mi da Vas na početku sve srdačno pozdravim te Vam zaželim dobrodošlicu na proslavu tridesete obljetnice hrvatske neovisnosti.

25. lipnja 1991. godine je datum koji će ostati vječno zapamćen u srcima građana Republike Hrvatske, kako na prostoru Republike Hrvatske, tako i izvan nje. To je dan kada se dogodila jako važna prekretnica u životima svih nas, bez kojeg nijedan sljedeći ne bi imao smisla, dan kada je Republika Hrvatska postala slobodna, suverena i neovisna država, država u kojoj su građani na prvome mjestu i bez kojih ovo ne bi bilo moguće. „Rođena je država Hrvatska! Neka joj je dug i sretan život.“(...)“.

I učenica Mateja Butorac napisala je lijep domoljubni govor s porukom o zajedništvu naroda kao vrednoti samoj po sebi koja je uzrokovala tako značajnu promjenu i dovela do stvaranja hrvatske države. Vrlo zanimljivo strukturirana forma govora s osobnom notom i gotovo lirskim patosom.

„(...) Ljudi koji nisu uzimali ne za odgovor, koji su vidjeli bolju Hrvatsku veću od pojedinačnih ambicija, koji su bili uporni, imali volju naći nešto divno, ali ne u sebi, nego u svima nama zajedno. Upravo su oni 30. svibnja 1990. godine stali na kormilo i odveli nas u pravom smjeru, smjeru prema nadi u bolje sutra te je tako konstituiran prvi demokratski višestranački Sabor, kao najviše zakonodavno i predstavničko tijelo svih građana Hrvatske. (...)“.

Učenica Korina Rubinić napisala je vrlo optimističan govor u kojem slavi hrvatski narod i nadu koju je uvijek imao vjerujući u bolje sutra. Izvrsna kompozicija govora, s efektним uvodom, razradom u kojoj je vrlo poetski ispričana priča o tisućljetnoj sudbini Hrvata, sve do završnice u kojoj pobjeđuje život i uvijek prisutna nada!

„(...) Prije 30 godina, naš je narod započeo novi život, novu eru. Eru u kojoj ćemo mi i naša djeca živjeti slobodno i sretno, eru u kojoj će Hrvat cijelom svijetu moći ponosno reći da je ovo njegova domovina, eru u kojoj ćemo skupa graditi bolju budućnost i uvijek pozitivno gledati naprijed, puni nade. Ako išta primjećujemo kroz povijest, to je da je „Dum spiro, spero“, vrlina svakog Hrvata: to je ono što nas je vodilo kroz 1000 godina mraka, to je ono što će nas spasiti kad nas zateknu nove nevolje, tako odolijevamo testu vremena. Zato se ja za Hrvatsku ne bojim i znam da ju čekaju sunčani dani; sve što ja mogu je zaželjeti: „Nek joj je dug i sretan život!““

Iako proširen, broj nagrađenih radova bio je premali da bi se odalo priznanje svim učenicima koji su napisali iznimno lijepe radove. Stoga je Povjerenstvo za vrednovanje odlučilo dodatno pisano pohvaliti još 15 radova, a svim učenicima zahvaljuje na radovima koji su svaki za sebe bili jedinstveni i u kojima je Povjerenstvo uživalo čitajući ih. Na tom iznimnom doživljaju Povjerenstvo zahvaljuje svim učenicima!

Zbog poštivanja epidemioloških mjera uslijed pandemije COVID-19 dodjela nagrada učenicima za osvojena prva tri mjesta u kategoriji eseja i u kategoriji zastupničkog govora neće biti organizirana u Hrvatskom saboru, već će nagrađenim učenicima nagrade predsjednika Hrvatskoga sabora gosp. Gordana Jandrokovića biti odaslane putem pošte na adrese njihovih škola do kraja školske godine.

Svim učenicima i njihovim mentorima koji su sudjelovali na natječaju Hrvatski sabor će dodijeliti pohvalnice i zahvalnice koje će biti poslane na adrese škola do kraja školske godine 2020./2021.

Uoči obilježavanja Dana neovisnosti 25. lipnja 2021. godine svi nagrađeni i pohvaljeni učenički radovi bit će objavljeni u e-obliku na mrežnim stranicama Hrvatskog sabora.